

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΠΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ.....	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	VI
ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ.....	XIV
ΣΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	XVI
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	XVII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	XXI
ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	XXVI
ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ.....	XXVI

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ 1

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΧΑΣΜΑ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ.....2

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ 4

Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ένα εφόδιο για εκπαιδευτικούς.....4

Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Η επιστήμη 5

Ερευνητικοί σχεδιασμοί.....5

Δείγματα.....9

Μετρήσεις.....9

Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Σχολικές πρακτικές 10

Βέλτιστες πρακτικές.....10

Αντιμετωπίζοντας τη διαφορετικότητα.....11

Χρησιμοποιώντας την προσέγγιση της μελέτης περίπτωσης.....16

Περίληψη.....17

Βασικές έννοιες.....18

Μελέτη περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΚΛΑΨΙΑΡΙΚΟ ΜΟΡΦΟ.....22

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΟΜΑΔΑ.....24

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΜΠΑΣΚΕΤ.....26

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΚΛΕΨΤΕ, ΕΞΑΠΑΤΗΣΤΕ ΚΑΙ ΜΑΛΩΣΤΕ.....28

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΠΛΑΙΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....30

Η βιοοικολογική θεωρία του Bronfenbrenner 30

Το οικογενειακό πλαίσιο 32

Γονεϊκές πρακτικές.....32

Διαζύγιο και νέος γάμος.....33

Το πλαίσιο των συνομηλίκων 35

Φιλίες και ομάδες συνομηλίκων.....35

Θέσεις μεταξύ συνομηλίκων.....37

Ευρύτερα πλαίσια.....39

Γονεϊκή απασχόληση.....40

Πολιτισμικοί παράγοντες.....42

Περίληψη.....43

Βασικές έννοιες.....43

Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....44

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 47

Η ψυχοκοινωνική θεωρία του Erikson.....47

Πτυχές της ταυτότητας	52
Μορφές ταυτότητας	52
Εθνοτική ταυτότητα.....	53
Ταυτότητα φύλου	55
Κατανόηση του Εαυτού	56
Αυτοαντίληψη.....	57
Αυτοεκτίμηση.....	58
Κοινωνική επάρκεια	59
Περίληψη	63
Βασικές έννοιες	64
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	65
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΗΘΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	67
Γνωστικός-αναπτυξιακός ηθικός συλλογισμός	67
Η θεωρία του Piaget	68
Η θεωρία του Kohlberg	68
Η κριτική της Gilligan	70
Φιλοκοινωνική συμπεριφορά	71
Η θεωρία της Eisenberg	71
Ανάληψη προοπτικής του άλλου	72
Ενσυναίσθηση	73
Επιθετική συμπεριφορά	74
Κοινωνικοί γνωστικοί τομείς	75
Επεξεργασία κοινωνικών πληροφοριών.....	75
Περίληψη	79
Βασικές έννοιες.....	80
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	80
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ	83
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ	84
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΒΡΑΔΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	86
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΒΑΤΡΑΧΟΙ	88
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ	90
ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ	92
Η επίδραση της νευροεπιστήμης στην εκπαίδευση	92
Νευροεπιστήμη 101	93
Δομές και λειτουργίες του εγκεφάλου	93
Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του εγκεφάλου	97
Οι μηχανισμοί του εγκεφάλου κατά τη μάθηση	98
Εκτελεστική λειτουργία	98
Ανάγνωση	102
Μαθηματικά	105
Περίληψη	108
Βασικές έννοιες.....	110
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	110
ΕΝΟΤΗΤΑ 6: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	113
Κονστρουκτιβιστικές θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης	113
Ατομικός και κοινωνικός κονστρουκτιβισμός	114
Η θεωρία του Piaget.....	114
Η θεωρία του Vygotsky	120
Ζητήματα γνωστικής ανάπτυξης: Piaget και Vygotsky	121
Τι προηγείται: Η ανάπτυξη ή η μάθηση;	122

Ο ρόλος της γλώσσας στη γνωστική ανάπτυξη	122
Ο ρόλος του παιχνιδιού στη γνωστική ανάπτυξη.....	123
Περίληψη	127
Βασικές έννοιες.....	127
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	128
ΕΝΟΤΗΤΑ 7: ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	131
Κατανοώντας την κατάκτηση γλώσσας	131
Η βιολογική βάση της γλώσσας	132
Μίμηση και ενίσχυση	132
Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις	133
Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων.....	134
Η κατάκτηση γλώσσας κατά την πρώιμη παιδική ηλικία.....	135
Η κατάκτηση γλώσσας κατά την εφηβεία	137
Η κατάκτηση γλώσσας για τα δίγλωσσα άτομα	139
Ατομικές διαφορές στην κατάκτηση γλώσσας.....	141
Περίληψη	145
Βασικές έννοιες.....	146
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	146
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ	149
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΤΣΙΜΠΗΜΑΤΑ.....	150
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΑΝΟΗΤΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ.....	152
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΑΙΘΟΥΣΑ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	154
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΠΑΡΑΚΑΜΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ	156
ΕΝΟΤΗΤΑ 8: ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.....	158
Παραδοχές των συμπεριφοριστικών θεωριών μάθησης.....	158
Κλασική εξαρτημένη μάθηση	159
Συντελεστική εξαρτημένη μάθηση	162
Οι βασικές αρχές της θεωρίας	162
Αποτελεσματική αξιοποίηση των συνεπειών	164
Περίληψη	171
Βασικές έννοιες.....	171
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	172
ΕΝΟΤΗΤΑ 9: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ.....	175
Παραδοχές της κοινωνικο-γνωστικής θεωρίας	175
Μάθηση μέσω παρατήρησης	176
Χαρακτηριστικά των μοντέλων.....	177
Χαρακτηριστικά των ατόμων που μιμούνται	178
Χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος	179
Προσωπικοί παράγοντες στη μάθηση	180
Αυτοαποτελεσματικότητα	180
Αυτορρύθμιση	182
Περίληψη	185
Βασικές έννοιες.....	185
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	186
ΕΝΟΤΗΤΑ 10: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.....	189
Παραδοχές της προσέγγισης της επεξεργασίας πληροφοριών.....	189
Αντίληψη και προσοχή.....	190
Μνήμη	192

Κωδικοποίηση, αποθήκευση και ανάσυρση.....	192
Αισθητηριακή μνήμη.....	193
Εργαζόμενη (βραχύχρονη) μνήμη.....	194
Μακρόχρονη μνήμη.....	196
Περίληψη.....	202
Βασικές έννοιες.....	203
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....	203

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ.....205

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: Η 100^η ΗΜΕΡΑ.....	206
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.....	208
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΠΡΟΕΔΡΟΣ 'Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ;.....	210
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΕ ΚΑΣΤΑΝΑ ΜΑΤΙΑ.....	212

ΕΝΟΤΗΤΑ II: ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ.....214

Τι είναι η μεταγνώση και γιατί είναι σημαντική;.....	214
Ειδικές περιπτώσεις μεταγνώσης.....	216
Θεωρία του νου στην παιδική ηλικία.....	216
Εγωκεντρισμός στην εφηβεία.....	218
Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή της μεταγνώσης.....	219
Περίληψη.....	229
Βασικές έννοιες.....	230
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....	230

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι2: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΩΝ.....233

Τι είναι μεταφορά και γιατί είναι σημαντική;.....	233
Ειδική έναντι γενικής μεταφοράς.....	234
Μεταφορά χαμηλού επιπέδου έναντι μεταφοράς υψηλού επιπέδου.....	234
Μεταφέρουμε εύκολα αυτά που μαθαίνουμε;.....	235
Η επιτυχία της μεταφοράς χαμηλού επιπέδου.....	236
Το πρόβλημα της μεταφοράς υψηλού επιπέδου.....	236
Περίληψη.....	247
Βασικές έννοιες.....	247
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....	247

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι3: ΣΚΕΨΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΤΑΞΗΣ.....251

Τι είναι η σκέψη ανώτερης τάξης και γιατί είναι σημαντική;.....	251
Κριτική σκέψη.....	253
Τι είναι η κριτική σκέψη;.....	253
Επίλυση προβλημάτων.....	255
Τι είναι η επίλυση προβλημάτων;.....	256
Δημιουργικότητα.....	260
Τι είναι η δημιουργικότητα;.....	260
Περίληψη.....	263
Βασικές έννοιες.....	264
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε.....	264

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΚΙΝΗΤΡΑ.....267

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	268
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΠΛΟΚΑΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.....	270
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ.....	272
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΩΝ.....	274

ΕΝΟΤΗΤΑ 14: ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ	276
Μια αναπτυξιακή άποψη των κινήτρων	276
Ορίζοντας τα ενδογενή και τα εξωγενή κίνητρα	277
Παράγοντες που επηρεάζουν τα ενδογενή και τα εξωγενή κίνητρα	277
Ανταμείβοντας τους μαθητές και τις μαθήτριες για τη μάθηση	279
Ανταμοιβές που σχετίζονται με την επίδοση και ανταμοιβές που σχετίζονται με το έργο	279
Όταν η ανταμοιβή είναι η ίδια η δραστηριότητα	286
Η θεωρία της ροής	286
Περίληψη	289
Βασικές έννοιες	290
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	290
ΕΝΟΤΗΤΑ 15: ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ	293
Γνωστικές θεωρίες των κινήτρων	293
Θεωρία προσδοκίας-αξίας	294
Θεωρία στόχων	295
Θεωρία αιτιακών αποδόσεων	297
Αναπτυξιακές και πολιτισμικές διαφορές στα κίνητρα	300
Αναπτυξιακές αλλαγές στα κίνητρα	300
Σοβαρά προβλήματα κινήτρων	305
Μαθημένη αβοηθησία	305
Άγχος	306
Περίληψη	311
Βασικές έννοιες	311
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	312
ΕΝΟΤΗΤΑ 16: ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ	315
Θεωρία της αυτοαποτελεσματικότητας	316
Αυτοαποτελεσματικότητα και κίνητρα	316
Αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών	319
Θεωρία της αυτοαξίας	321
Αυτοαξία και κίνητρα	321
Τύποι μαθητών και μαθητριών	322
Θεωρία του αυτοπροσδιορισμού	324
Αυτοπροσδιορισμός και κίνητρα	326
Απόκτηση αυτοπροσδιορισμού	326
Ενοποίηση των θεωριών του εαυτού	329
Σύγκριση των θεωριών του εαυτού	329
Περίληψη	332
Βασικές έννοιες	333
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	333
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	337
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΜΕΤΡΩΝΤΑΣ ΤΣΕΠΕΣ	338
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΚΥΝΗΓΙ ΜΗΧΑΝΩΝ	340
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΑΡΚΟΦΑΓΩΝ	342
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	344
ΕΝΟΤΗΤΑ 17: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΑΞΗΣ	346
Η σημασία της διαχείρισης τάξης	346
Προετοιμασία για την πρώτη ημέρα	347
Καθιέρωση κανόνων και διαδικασιών	349

Διαχείριση χρόνου	350
Αύξηση του χρόνου ακαδημαϊκής μάθησης.....	351
Αύξηση της εμπλοκής των μαθητών και μαθητριών	352
Οικοδόμηση σχέσεων	354
Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/ριών.....	354
Γονεϊκή εμπλοκή	355
Περίληψη	363
Βασικές έννοιες	364
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	364

ΕΝΟΤΗΤΑ 18: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΤΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ	367
Καλύπτοντας τις ανάγκες μαθητικού πληθυσμού από διαφορετικά υπόβαθρα	368
Μέθοδοι διδασκαλίας που βασίζονται στον συμπεριφορισμό	370
Άμεση διδασκαλία	370
Πυρηνική γνώση	372
Μέθοδοι διδασκαλίας που βασίζονται στη γνωστική θεωρία μάθησης	373
Ανακαλυπτική μάθηση και καθοδηγούμενη ανακάλυψη	374
Διδασκαλία μέσω επίδειξης.....	374
Μέθοδοι διδασκαλίας που βασίζονται στον κονστρουκτιβισμό	375
Διερευνητική μάθηση	376
Συνεργατική μάθηση	377
Μέθοδοι καλλιέργειας της κατανόησης.....	378
Περίληψη	380
Βασικές έννοιες.....	381
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	381

ΕΝΟΤΗΤΑ 19: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗΣ.....383

Ομαδοποίηση βάσει ικανοτήτων	384
Ομαδοποίηση βάσει ικανοτήτων εντός της τάξης.....	384
Ομαδοποίηση βάσει ικανοτήτων μεταξύ των τάξεων	386
Ευέλικτες μέθοδοι ομαδοποίησης.....	388
Συνεργατική μάθηση	389
Χαρακτηριστικά της συνεργατικής μάθησης.....	389
Αποτελεσματικότητα της συνεργατικής μάθησης.....	391
Περίληψη	398
Βασικές έννοιες.....	399
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	399

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....403

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ρ	404
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΓΑΤΟΠΑΡΔΟΙ, ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΛΕΟΠΑΡΔΑΛΕΙΣ	406
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	408
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΗ ΕΠΙΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ	410

ΕΝΟΤΗΤΑ 20: ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....412

Νοημοσύνη και χαρισματικότητα: κάτι παραπάνω από «εξυπνάδα»	412
Θεωρίες νοημοσύνης.....	413
Θεωρίες χαρισματικότητας	416
Εκτίμηση της νοημοσύνης και της χαρισματικότητας	418
Μέτρηση της νοημοσύνης μέσω του δείκτη νοημοσύνης	418
Ερμηνεία των βαθμολογιών νοημοσύνης.....	419

Εκτίμηση της χαρισματικότητας.....	421
Βιολογικά, κοινωνικά και πολιτισμικά ζητήματα.....	422
Κληρονομικότητα ή περιβάλλον;	422
Κοινωνικοοικονομικοί και πολιτισμικοί παράγοντες.....	423
Περίληψη	431
Βασικές έννοιες.....	432
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	432
ΕΝΟΤΗΤΑ 21: ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΜΕΙΟΝΕΞΙΕΣ.....	435
Γνωστικές μειονεξίες στις σύγχρονες τάξεις.....	435
Παραπομπή και επιλεξιμότητα για ειδική αγωγή	436
Προγραμματισμός και τοποθέτηση.....	438
Νοητικές αναπηρίες	439
Εντοπισμός των νοητικών αναπηριών.....	439
Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.....	441
Εντοπισμός ειδικών μαθησιακών δυσκολιών.....	441
Δυσκολία στην ανάγνωση	447
Δυσκολία στα μαθηματικά	450
Περίληψη	455
Βασικές έννοιες.....	455
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	456
ΕΝΟΤΗΤΑ 22: ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	459
Συναισθηματικές, κοινωνικές και συμπεριφορικές διαταραχές στις σύγχρονες τάξεις	459
Παραπομπή και επιλεξιμότητα για ειδική αγωγή.....	461
Προγραμματισμός και τοποθέτηση.....	462
Χαρακτηριστικά των διαταραχών	463
Άγχος και κατάθλιψη	463
ΔΕΠ-Υ και διαταραχή διαγωγής.....	465
Διαταραχή αυτιστικού φάσματος	468
Περίληψη	473
Βασικές έννοιες.....	473
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	473
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	477
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ I ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ.....	478
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ II ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΝΔΟΨΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	480
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ III ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΒΡΑΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ.....	482
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ IV ΛΥΚΕΙΟ: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ.....	484
ΕΝΟΤΗΤΑ 23: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	486
Τι είναι αξιολόγηση;.....	486
Σκοποί της αξιολόγησης στην εκπαίδευση	487
Τύποι αξιολογήσεων.....	488
Προγραμματισμός αξιολογήσεων	489
Επιλογή αξιολογήσεων.....	489
Αντικειμενική αξιολόγηση και αξιολόγηση της επίδοσης	490
Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητικού πληθυσμού	492
Διαδικασίες βαθμολόγησης για αξιολογήσεις της επίδοσης	493
Διαδικασίες βαθμολόγησης.....	496
Κοινοποίηση πληροφοριών αξιολόγησης.....	499
Έλεγχοι προόδου	499

Επικοινωνία γονέων-εκπαιδευτικών	501
Περίληψη	505
Βασικές έννοιες	506
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	506
ΕΝΟΤΗΤΑ 24: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΕΣΤ	509
Χαρακτηριστικά των υψηλής ποιότητας τεστ στην τάξη	509
Εγκυρότητα	510
Αξιοπιστία.....	511
Δικαιοσύνη και πρακτικότητα	511
Προετοιμασία τεστ	512
Ανάπτυξη ενός σχεδιαγράμματος τεστ.....	512
Δημιουργία στοιχείων επιλεγμένης απάντησης	514
Δημιουργία στοιχείων κατασκευασμένης απάντησης	519
Περίληψη	526
Βασικές έννοιες.....	527
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	527
ΕΝΟΤΗΤΑ 25: ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΤΕΣΤ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΕΣ	529
Είδη σταθμισμένων τεστ	529
Κατηγορίες σταθμισμένων τεστ	531
Τεστ με κριτήριο το ποσοστό σωστών απαντήσεων και τεστ με κριτήριο τον μέσο όρο	532
Κατανόηση των βαθμολογιών τεστ	534
Κεντρική τάση και μεταβλητότητα.....	534
Κανονική κατανομή	536
Είδη βαθμολογιών τεστ.....	537
Χαρακτηριστικά των καλών τεστ	540
Εγκυρότητα	541
Αξιοπιστία	543
Περίληψη	547
Βασικές έννοιες.....	548
Μελέτες περίπτωσης: Στοχαστείτε και αξιολογήστε	549
ΓΛΩΣΣΑΡΙ	551
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	564
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	617